

A fost monetărie la București în evul mediu?

Se cunosc pînă astăzi două monetării bucureștene. Cea dintîi a fost inaugurată la 24 februarie (stil vechi) 1870, cînd s-au bătut primele monede de un leu de argint și de 20 lei de aur; era instalată într-un local din Șoseaua Kisseleff nr. 3, colț cu str. Monetăriei, pe locul unde se află astăzi Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. Monetăria Statului de la Șosea a continuat să funcționeze, bătînd monede de aur, argint și bronz, pînă în 1890, cînd se bate aici piesa de 20 lei de aur, într-un tiraj de 196 000 bucăți. După 1890, toate monedele metalice românești se confecționează exclusiv în străinătate. Activitatea Monetăriei Statului de la Șosea a fost restrînsă începînd din acest an la baterea de medalii și a încetat cu totul pe la 1900; utilajele au fost dezafectate, iar localul a fost dărîmat, pe locul lui ridicîndu-se în 1913 palatul care adăpostește astăzi Muzeul amintit mai sus¹.

A doua monetărie a fost inaugurată în București la 15 decembrie 1935, în localul din str. Fabrica de Chibrituri nr. 30, unde funcționează și astăzi. A purtat la început numele de Monetăria Națională; din 1948, s-a revenit la vechiul nume de Monetăria Statului. Aici s-au bătut din 1935 și continuă să se bată, în zilele noastre, toate monedele metalice ale României².

Ne-am putea însă întreba dacă nu a ființat un atelier monetar în București și mai înainte, în evul mediu, cunoscut fiind faptul că orașul nostru a devenit capitala Țării Românești încă din timpul primei domnii a lui Vlad Țepeș³. La această întrebare, vom încerca să găsim un răspuns

¹ Cu privire la istoricul și activitatea Monetăriei Statului de la Șosea, vezi Const. Moisil, *Înființarea Monetăriei Statului din București*, în *Cronica numismatică și arheologică*, II (1921—1922), pp. 66—74; idem, *Vechele monetării din România. Istorie — organizare — activitate monetară*, în vol. *Monetăria Națională. Zece ani de activitate 1935—1945* (Ministerul Finanțelor), București, 1945, pp. 45—50; mai recent, Constanța Știrbu, *Un episod din lupta pentru afirmarea suveranității naționale. 100 de ani de la înființarea Monetăriei Statului*, în *Studii*, 23 (1970), nr. 3, pp. 557—571.

² Despre actuala Monetărie a Statului, v. Nicolae Șt. Mihalăscu, *Cîteva date asupra monei metalice românești*, în vol. *Monetăria Națională...*, pp. 23—24; idem, *Activitatea Monetăriei Naționale*, *ibid.*, pp. 63—121. În 1953, Monetăria Statului pregătise un nou volum jubiliar, cu prilejul celei de-a 20-a aniversări; acest volum nu a mai văzut însă lumina tiparului.

³ Constantin C. Giurescu, *Istoria Bucureștilor din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre*, Edit. pentru Literatură, București, 1966, pp. 50—51 (cu bibliografia anterioară la pp. 57—58).

în nota de față, ținând seama, evident, de actualul stadiu al cercetărilor istorice și numismatice.

Determinarea localităților în care au funcționat monetăriile medievale, în Țara Românească sau în Moldova, este destul de anevoioasă, din lipsa unor izvoare scrise privitoare la existența și activitatea unor asemenea instituții. Bănăria de la Suceava din timpul lui Dabița Vodă este singura care face excepție, ea fiind semnalată de unele cronici moldovenești ale veacului al XVIII-lea⁶. Cu totul alta este, bineînțeles, situația din Transilvania, unde ni s-au păstrat numeroase documente, cite o dată arhive compacte, cu privire la activitatea atelierelor monetare locale⁷.

Astfel stînd lucrurile, rămîne cîmp liber pentru a stabili, pe alte căi, localizarea monetăriilor care au activat dincoace de Carpați. De la bun început, trebuie însă să înlăturăm ipoteza exprimată în această privință de N. Iorga. Savantul istoric a crezut întotdeauna că la început, domnii noștri au bătut monedele lor peste granițe și anume, în Ungaria — de fapt, în Transilvania —, pentru Țara Românească și în Polonia, pentru Moldova⁸. Caracteristica esențială a dreptului de a bate monedă a fost în toate timpurile posibilitatea de a obține un cistig ce reprezenta un venit însemnat, în folosul emitentului⁹. Dacă vodozorii noștri și-au asumat, încă din a doua jumătate a sec. al XIV-lea¹⁰, dreptul de a bate monedă proprie, acest drept ar fi fost lipsit de conținutul său practic, în cazul cînd moneda respectivă ar fi fost confecționată în afara granițelor țării emitente. De altfel, instalarea unui atelier monetar în evul mediu nu implica dificultăți de ordin tehnic peste posibilitățile pe care le aveau, la vremea aceea, țările române. Este de asemenea necesar să amintim aici că, măcar pentru prima jumătate a sec. al XV-lea, există documente care atestă funcționarea unor monetării locale, chiar dacă nu se specifică localitatea unde sînt instalate, și aceasta nu numai în Țara Ro-

⁶ V. de exemplu letopisețul atribuit lui Nicolae Costin, în ediția lui Mihail Kogălniceanu, *Cronicele Romaniei sau Letopisecele Moldaviei*, ed. a II-a, vol. II, București, 1872, p. 4; cel atribuit lui Nicolae Muste în aceeași ediție, vol. III, București, 1874, p. 6.

⁷ Cu titlu de exemplu, cităm bibliografia privitoare la monetăriile de la Sibiu și Baia Mare, semnalată de autorul acestor rînduri în *Studii și cercetări de numismatică*, III (1900), pp. 385—388.

⁸ N. Iorga, *Histoire des Roumains*, Bucarest, 1937, vol. III, p. 298; vol. IV, p. 192 (unde se admite totuși că în Moldova, începînd de pe la mijlocul sec. al XV-lea, s-au bătut monede în ateliere locale). O părere identică a fost susținută de N. Iorga și în discuția purtată într-o ședință a Academiei Române la Sect. istorică, în ziua de 25 noiembrie 1938, pe marginea comunicării prezentate de Const. Moisil, *Stemme primelor monede românești*; v. în acest sens *Analele Academiei Române. Memoriile Sect. istorice*, seria a III-a, 21 (1938—1939), p. 38.

⁹ Cf. Ernest Babelon, *La théorie féodale de la monnaie*, în *Mémoires de l'Académie des Inscriptions et belles-lettres*, XXXVIII (1898), 1-ère partie, p. 297.

¹⁰ S-a arătat în ultima vreme că în Țara Românească, Vlaicu Vodă bate monedă încă din 1365; în Moldova, Petru Mușat va face același lucru, începînd din 1377. V. Octavian Ilescu, *Moneda în România 491—1864*. Edit. Meridiane, București, 1970, p. 14 și 25.

mănească⁹, ci și în Moldova¹⁰. Cu atât mai mult va trebui să admitem existența unor monetării ale țării emittente în condițiile economice și politice mult mai favorabile, care au existat în timpul domniei lui Vlaicu Vodă sau a lui Mircea cel Bătrîn, sub Petru Mușat sau în vremea lui Alexandru cel Bun.

Limitind investigațiile noastre la Țara Românească, ni se pare logic să considerăm că prima monetărie locală a fost întemeiată în 1365¹¹ la Argeș, capitala țării, funcționând aici pe lângă curtea domnească¹². În timpul domniei asociate Vlaicu Vodă — Radu I, când s-au bătut monede cu numele celor doi frați¹³, pare probabil să se fi deschis o monetărie suplimentară la Turnu Severin, acolo unde apare în anul 1370 și al doilea metropolit al Țării Românești¹⁴. Atelierul monetar de la Turnu Severin a avut o activitate temporară; credem totuși că a funcționat și în a doua parte a domniei lui Mircea cel Bătrîn, când s-au bătut probabil aici ducații care poartă pe revers enigmatică legendă Petrusian Bi (cu diverse variante)¹⁵.

1. Ducat emis la Tîrgoviște
de Vladislav al II-lea. AR.
16 mm.

⁹ În acest sens privilegiul acordat în 1424 de Dan al II-lea negustorilor din Brașov, publicat de I. Bogdan, *Documente privitoare la relațiile Țării Românești cu Brașovul și cu Țara Ungurească*, vol. I, București, 1905, pp. 21—22 (text slav) și 24—27 (versiunea latină); se menționează haraghia de bani (monetăria, camera în versiunea latină), concedată de Sigismund I, regele Ungariei, lui Dan, Cf. Const. Moisil, *Monetăria Țării Românești în timpul dinastiei Basaraburilor. Studiu istoric și numismatic*, în *Anuarul Institutului de istorie națională din Cluj*, III (1924—1925), pp. 130—136.

¹⁰ Hrisovul emis de Alexandru al II-lea la 3 iunie 1440, la Suceava — publicat în colecția *Documente privind istoria României. Veacul XIV, XV, A. Moldova*, Vol. I (1384—1475), Edit. Academiei R.P.R. București, 1954, pp. 241—242 — menționează luarea în arendă de către Gheorghe heregarul a vămii și a hereghiei (deci a monetăriei) în zilele lui Petru al II-lea. Cf. N. Iorga, *op. cit.*, vol. IV, p. 192.

¹¹ Am avut prilejul să ne ocupăm în mai multe rânduri de începuturile bătăerii de monede în Țara Românească; v. supra, nota 8.

¹² Deși săpăturile arheologice efectuate în ultimii ani la curtea domnească din orașul Curtea de Argeș, sub direcția cercetătorului N. Constantinescu, nu au scos la iveală urmele acestei monetării, ea nu a putut funcționa decât în acest cadru.

¹³ Cu privire la monedele de asociere, v. Octavian Iliescu, *Domni asociați în țările române în secolele al XIV-lea și al XV-lea*, în *Studii și cercetări de istorie medie*, II (1951), pp. 39—69; idem, *Emisiuni monetare ale Țării Românești din secolele al XIV-lea și al XV-lea* în *Studii și cercetări de numismatică*, II (1956), pp. 309, 311; Emil Virtosu, *Titlatura domnilor și asocierea la domnie în Țara Românească și Moldova (psăd în secolul al XVI-lea)*, Edit. Academiei R.P.R. (București), 1960, pp. 156—159, și pl. I—III.

¹⁴ Actul patriarhiei de Constantinopol din octombrie 1370, publicat în traducere românească în colecția *Documente privind istoria României. Veacul XIII, XIV, și XV. B. Țara Românească (1247—1500)*, Edit. Academiei R.P.R. (București), 1953, nr. 13, p. 22.

¹⁵ Legenda aceasta a dat naștere unor interpretări din cele mai variate, pînă la unecri de domeniul fanteziei. Pentru descrierea unui ducat din această serie, cf. Octavian Iliescu, *Domni asociați în țările române...*, loc. cit., pp. 47—48.

După moartea lui Mircea cel Bătrîn, fiul său, Mihail (1418—1420) strămută capitala țării și în același timp, desigur, monetăria în care bate proprii săi ducați, la Tîrgoviște¹⁶. Presupunem că tot aici a funcționat și haraghia lui Dan al II-lea¹⁷, voievod care, într-un hrisov acordat mănăstirilor Cozia și Cotmeana, menționa „orașul domniei mele, Tîrgoviște”¹⁸. Activitatea monetăriei tîrgoviștene a atins însă apogeul în timpul domniei lui Vladislav al II-lea (1446—1456), de la care se cunosc un număr mai mare de emisiuni¹⁹ și ai cărui ducați au circulat nu numai în Țara Românească, ci și în Țara Birsei²⁰ și în Moldova²¹ (un astfel de ducat reproduc în fig. 1).

O dată cu mutarea capitalei țării de la Tîrgoviște la București, fapt care se petrece, așa cum s-a arătat, sub Vlad Tepeș, ne-am aștepta să se fi transferat aici și monetăria, atât de activă în domnia precedentă. Nu a fost însă descoperită pînă în prezent nici o monedă care să poarte nu-

2. Ducat emis la București de Radu cel Frumos. AR. 15 mm.

mele lui Vlad Tepeș, deși, după unele documente²², sînt indicii că ar fi exercitat și el dreptul monetar. Problema emisiunilor monetare ale acestui voievod rămîne în orice caz deschisă pentru viitoare cercetări.

Există însă ducați cu numele unui Radu voievod, ca emitent, și care au fost atribuiți, pe baza unor studii recente²³, lui Radu cel Frumos (1462—1475, cu întreruperi în 1473—1475), fratele și urmașul lui Vlad Tepeș. Din dorința de a fi mai aproape de turci, protectorii săi²⁴, Radu cel

¹⁶ Încă din timpul vieții lui Mircea cel Bătrîn, Mihail, ca voievod asociat, își avea curtea domnească la Tîrgoviște; v. în acest sens Emil Virtosu, op. cit., p. 235.

¹⁷ La Tîrgoviște, este localizată monetăria Țării Românești, dar încă din timpul lui Vlaicu Vodă, de Const. Moisil, *Vechile monedări din România...*, loc. cit., p. 33.

¹⁸ V. supra, nota 9.

¹⁹ Document publicat în colecția *Documenta Romaniae Historica*. B. Țara Românească. Vol. I (1247—1560) întocmit de P. P. Panaitescu și Damaschin Mloc, Edit. Academiei R.S. România, București, 1966, nr. 52, p. 51 (text slav) și 52 (trad. rom.).

²⁰ Catalogul monedelor emise de Vladislav al II-lea, redactat în 1936 de autorul acestor rînduri, numără 99 de variante de ducați, ce se grupează în trei serii.

²¹ Cf. Octavian Iliescu, *Emisiunile monetare ale Moldovei la timpul domniei lui Ștefan cel Mare*, în vol. *Cultura moldovenească în timpul lui Ștefan cel Mare*, Edit. Academiei R.P.R. București, 1964, p. 190.

²² În tezaurul de la Cîrșă (Jud. Iași), datînd din 1463, era și un ducat muntean, emis de Vladislav al II-lea; Oct. Iliescu și M. Dinu, *Tezaurul monetar din secolul al XV-lea de la Cîrșă (raionul Iași)*, în *Studii și cercetări științifice* — Iași, 8 (1957), pp. 342—343.

²³ V. în această privință scrisorile din 1456—1462 și 1476, adresate de Vlad Tepeș brașovenilor și menționînd ducăți, ca monedă a voievozului emitent; actele publicate de I. Bogdan, op. cit., p. 94 și 99. Termenul ducăți ar putea însă să aibă aici înțelesul de bani în genere, nu neapărat emisiuni proprii.

²⁴ Octavian Iliescu, *Emisiuni monetare ale Țării Românești...*, loc. cit., pp. 332—338.

²⁵ Constantin C. Giurescu, op. cit., p. 52.

Frumos își petrece mai tot timpul la București, oraș denumit în două rinduri cetatea de scaun²⁵. Se poate deduce de aici că au fost transferate la București și alte ramuri de activitate avind strinsă legătură cu domnia ; între acestea trebuie inclusă, alături de vistierie, și monetăria țării. Despre vistierie avem o mențiune foarte precisă în letopisețul moldovenesc : intrînd în cetatea București, la 24 noiembrie 1473, Ștefan cel Mare a luat de acolo, o dată cu doamna și fiica lui Radu cel Frumos, toate comorile, adică tezaurul acestuia din urmă²⁶. Dacă vistieria lui Radu cel Frumos era în cetatea București, de bună seamă că și monetăria era instalată tot aici.

Înlocuitorul lui Radu cel Frumos, ridicat în scaunul domnesc de către Ștefan cel Mare, Basarab Laiotă supranumit „cel Bătrîn” (1473—1477, cu întreruperi), acordă și el Bucureștilor, într-un hrisov de la începutul domniei, epitetul de „cetatea de scaun”²⁷. Am arătat de curînd motivele

3. Ducat emis la București de
Basarab Laiotă, seria I-a BIL
13 mm.

care ne îndreptățesc să-i atribuim lui Basarab Laiotă ducății cu numele de emitent Basarab voievod și care au fost considerați în trecut ca fiind emiși de Basarab al II-lea (1442—1443) ; nu este cazul să reluăm aici întreaga discuție²⁸. Acești ducați, cunoscuți numai în câteva exemplare, dar care se grupează în două serii distincte, reprezintă, după părerea noastră, ultimele emisiuni regulate, de tip tradițional, ale Țării Românești. Abia la 1658, recurgînd de data aceasta la serviciile unui atelier monetar din Transilvania, va mai bate monedă Mihail Radu-Mihnea al III-lea (1658—1659). Dar la 1658, cu totul alta era situația social-economică și politică a Țării Românești.

Împrejurările istorice expuse mai sus, coroborate cu existența unor serii monetare emise de Radu cel Frumos și Basarab Laiotă, ne îngăduie, credem, să postulăm activitatea unui atelier monetar în cetatea București, între anii 1462—1477. Astfel, Monetăria Statului — ne referim bineînțeles la cea de astăzi — ar fi nu a doua, ci a treia instituție bucureșteană cu rostul de a bate moneda țării.

²⁵ V. actele din *Documenta Romaniae Historica*, vol. cit., nr. 128, pp. 219—220 (14 octombrie 1468) și nr. 143, pp. 239—240 (17 mai 1473).

²⁶ Constantin C. Giurescu, op. cit., p. 82 ; cf. Octavian Iliescu, op. cit., p. 338.

²⁷ Actul publicat în colecția *Documenta Romaniae Historica*, vol. cit., nr. 149, p. 246.

²⁸ Octavian Iliescu, *Cine a emis ducați cu numele lui Basarab voievod ?*, comunicare prezentată la Societatea numismatică română în ședința din 28 sept. 1969 ; idem, *Moneda în România 491—1864*, p. 22.

În partea a II-a a acestei note, am inclus un catalog al tuturor monedelor cunoscute pînă astăzi, care au fost bătute, după părerea noastră, în monetăria de la București, între anii 1462—1477; sînt, așa cum am arătat, emisiuni de la Radu cel Frumos și Basarab Laiotă²⁰.

Radu cel Frumos

1462—1475, cu întreruperi în 1473—1475

1. Av. + ♂ ραδυ. βοηβοδ. γης ε.ρ.ε., c.l.i.

Scut despăcat, în I-ul cîmp semiluna deasupra unei stele cu șase raze, în al II-lea trei fascii.

Rv. ♂ ραδυλ|βοηβοδ. ε.ρ.ε., c.l.i.

Coif închis în profil spre dr., deasupra lui, aevila cu aripile închise,

4. Ducat emis la București de Basarab Laiotă, seria a II-a Bil. 14 mm.

ținînd capul întors spre st. și apucînd cu ciocul o cruce, așezată la începutul legendei. Înapoia aevilei o globulă.

AR, Ducat. 15 mm 0,735 g. Bine conservat (fig. 2) ARSR, Inv. M 1 794 (anterior, colecția D. A. Sturdza, dăruită Academiei în 1876).

Publicat mai întîi de I. Iversen, *Eine Münze des Woiwoden der Walachei Radu III*, în *Berliner Blätter für Münz-, Siegel- und Wappenkunde*, 4 (1868), pp. 240—243 și atribuită lui Radu cel Frumos; D. A. Sturdza, *Memoriu asupra numismaticii românești*, în *Analele Societății Academice Române*, 10 (1877), Sect. a II-a, pp. 164—170 (atribuită lui Radu cel Mare); Const. Moisil, *Istoria monetei în România*. Expunere sumară, în *Cronica numismatică și arheologică*, 2 (1921—1922), pp. 33—34 (atribuită lui Radu al II-lea Praznaglava); Octavian Ilescu, *Emisiuni monetare ale Țării Românești din secolele al XIV-lea și al XV-lea*, în *Studii și cercetări de numismatică*, II (1958), p. 320—321 și discuția de la pp. 332—338.

2. Av. + ♂ ραδυλ. βοηβοδ. γης ε.ρ.ε., c.l.i.

Ca mai sus.

Rv. ♂ ραδυλ|βοηβοδ. ε.ρ.ε., c.l.i.

Ca mai sus, dar fără globulă.

²⁰ Abrevieri: Av.=avers; Rv.=revers; ε.ρ.ε.=cerc perlat exterior; c.l.i.=cerc linear interior; dr.=dreapta; st.=stînga; AR=argint; Bil.=bilon; ARSR=Cabinetul numismatic al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România; MIMB=Muzeul de istorie a Municipiului București; MIRS=Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România.

Dreapta și stînga în sens heraldic, adică invers față de dreapta și stînga privitorului.

AR. Ducat. 15 mm 0,75 g. perforat. Colecția Ing. Octav Luchian, București. Octavian Iliescu, op. cit., p. 320.

Basarab Laiotă
1473—1477, cu întreruperi
Seria I-a

3. Av. + ♂ басарабъ вод c.p.e., c.l.i.

Scut despicat, în I-ul cîmp semiluna deasupra unei stele cu șapte raze, în al II-lea două fascii.

Rv. ♂ басараба c.p.e., c.l.i.

Colț închis în profil spre dr., deasupra lui, aevila cu aripile închise, ținînd capul întors spre st. și apucînd cu ciocul o cruce, așezată la începutul legendei.

Bil. Ducat. 13 mm 0,60 g. Bine conservat (fig. 3), ARSR, Inv. nr. B-546 (colecția Băncii Naționale a R.S. România, anterior colecția C. Alessandrescu). Const. Moisil, *Moneta lui Basarab-volevod, în Cronica numismatică și arheologică*, 1 (1920—1921), pp. 1—3 (atribuită lui Basarab al III-lea, un predecesor imediat al lui Vladislav al II-lea; în realitate, acest predecesor nu poate fi decît Basarab al II-lea (1442—1443), singurul volevod cu acest nume în prima jumătate a sec. al XV-lea.

4. Av. + ♂ басараба од c.p.e., c.l.i.

Ca mai sus.

Rv. ♂ басараба c.p.e., c.l.i.

Ca mai sus.

Bil. Ducat. 12 mm 0,43 g. Bine conservat. ARSR, Inv. nr. 49 003 (anterior, colecția Corneliu Secășanu). Corneliu Secășanu, *Monetele Țării Românești*, în *Almanahul ziarului Curentul* pe anul 1943, p. 131; atribuită lui Basarab cel Bătrîn — Laiotă.

5. Av. + ♂ басараба вод c.p.e., c.l.i.

Ca mai sus.

Rv. ♂ басара c.p.e., c.l.i.

Ca mai sus.

AR. Ducat. 12 mm 0,40 g. Bine conservat. Găsit la Lerești-Muscel. Muzeul din Cîmpulung. Flaminio Mirju, *O monedă necunoscută a lui Basarab al II-lea*, în *Revista Muzeelor*, 4 (1967), pp. 272—274.

6. Av. ...басараба вод c.p.e., c.l.i.

Ca mai sus.

Rv. ♂ бас[... c.p.e., c.l.i.

Ca mai sus.

Bil. Ducat. 12 mm 0,60 g. Uzată; rupt. ARSR, Inv. nr. M 1794.

7. Av. + ♂ басараба во c.p.e., c.l.i.

Ca mai sus.

Rv. ♂ басараб | p c.p.e., c.l.i.

Ca mai sus.

Bil. Ducat. 12×13 mm 0,295 g. Uzată MIRS. Găsit cu prilejul săpătu-

rilor arheologice efectuate la biserica Radu Vodă din București, în campania 1963 (NV I — 6,5 m, la baza șanțului).

Seria a II-a

8. Av. + 100 бѹкареѹа вод c.p.e., c.li.

Scut despicat, în I-ul cîmp două fascii, în al II-lea semiluna conturnată deasupra unei stele cu șapte raze.

Rv. 100 бѹка|реѹа c.p.e., c.li.

Coif închis în profil spre dr., deasupra lui, așvila cu aripile închise, ținînd capul întors spre st. și apucînd cu ciocul o cruce, așezată la începutul legendei.

Bil. Ducat. 12 mm 0,45 g. Bine conservat. ARSR, Inv. nr. 16 603 (colecția N. Docan).

9. Av. + 100 бѹкареѹа вод c.p.e., c.li.

Ca mai sus.

Rv. 100 бѹка|реѹа c.p.e., c.li.

Ca mai sus.

Bil. Ducat. 14 mm 0,75 g. Puțin uzat (fig. 4). MIMB, Inv. nr. 4 093/9 685 (colecția dr. G. Severeanu).

A-t-il existé un atelier monétaire à Bucarest au Moyen Age ?

RÉSUMÉ

Les sources historiques publiées jusqu'à présent n'ont enregistré aucune information concernant la localisation des ateliers monétaires qui furent actifs en Valachie au Moyen Age. En dépit de l'absence de tout renseignement à ce sujet, l'auteur essaie de prouver dans cette note l'existence à Bucarest d'un tel atelier, sous le règne des princes Radu le Beau (1462—1473) et Basarab l'Ancien ou Laiota (1473—1477), dont on connaît quelques émissions de ducats d'argent ou de billon. L'argument sur lequel s'étaye cette hypothèse est déduit du transfèrement de la capitale de Valachie et par conséquent, de toutes les institutions féodales y affectées, de Targovishte à Bucarest. Le transfèrement en question avait eu lieu quelques années auparavant ; en effet, on admet généralement que ce fut en 1469, sous le règne de Vlad l'Empaleur, que Bucarest devint la capitale de la Valachie. L'organisation administrative de la nouvelle capitale a sans doute requis l'installation à Bucarest de la monnaie valaque, réouverte à l'occasion de la frappe des ducats émis par le prince Radu le Beau. L'atelier monétaire de Bucarest continua son activité sous le règne du prince suivant, Basarab — Laiota, lorsqu'il fut définitivement fermé.

A la fin de cette note, l'auteur a dressé un catalogue des monnaies estimées avoir été frappées à Bucarest de 1462 à 1477.

Liste des figures

1. Ducat frappé à Targovishte par Vladislav II. AR. 16 mm.
2. Ducat frappé à Bucarest par Radu le Beau. AR. 15 mm.
3. Ducat frappé à Bucarest par Basarab Laiota. — 1-ère série. Bil. 13 mm.
4. Ducat frappé à Bucarest par Basarab Laiota — II-lème série. Bil. 14 mm.